

Keuzedeel mbo

Instroom pabo aardrijkskunde

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0049

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, welzijn en sport
Op: 26-11-2015

1. Algemene informatie

D1: Instroom pabo aardrijkskunde

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Achtergrond

Met ingang van augustus 2015 worden er nadere eisen gesteld aan de toelating tot de pabo. Dit keuzedeel biedt studenten die door willen stromen naar de pabo, maar die niet aan de instroomeis voor aardrijkskunde voldoen, te weten havo-diploma met aardrijkskunde, een voorbereiding op de landelijke toelatingstoets pabo aardrijkskunde.

De instroomeisen in het keuzedeel

De instroomeisen die (gaan) gelden voor de pabo zijn gespecificeerd in het rapport 'Naar een instapniveau pabo' (SLO 2013) en het werkdocument 'Specificatie leerdoelen instapniveau pabo' (SLO maart 2014). Het werkdocument geeft specifiek aan welke kennis en vaardigheden de aankomend pabo-student moet beheersen bij instroom in de pabo vanaf 1 augustus 2015. In het keuzedeel zijn deze eisen op hoofdlijnen integraal overgenomen. Het genoemde werkdocument geeft per leerdoel een inhoudelijke afbakening door de begrippen te benoemen die de student moet kunnen hanteren. Vanwege de omvang is ervoor gekozen deze afbakening niet in het keuzedeel op te nemen. Bij elke vaardigheid is in het keuzedeel het nummer van het leerdoel vermeld, zodat de inhoudelijke afbakening snel in het werkdocument te vinden is.

In het keuzedeel wordt bij negen items verwezen naar kaarten waarmee de standaardlijst van 300 topografische namen wordt afgedekt. Deze standaardlijst is opgesteld door CITO en overgenomen door het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap. Bij het betreffende item wordt vermeld welke kaart van toepassing is.

Aansluiting op de vooropleiding

Het instapniveau van de pabo voor aardrijkskunde is te vergelijken met het leerplan aardrijkskunde in de onderbouw van havo/vwo en/of het examenprogramma van vmbo-t. Voor de student met een vmbo-t diploma met aardrijkskunde betekent dit dat hij slechts enkele onderwerpen niet in de vooropleiding heeft gehad. Qua niveau zal er doorgaans een inhaalslag gemaakt moeten worden om op niveau havo 3 te komen.

Voor de student die aardrijkskunde alleen in de onderbouw van het vmbo-t heeft gevolgd, is dit lang terug (5 á 6 jaar) waardoor veel kennis is weggezaakt.

Voor alle studenten zal dit keuzedeel een behoorlijke inspanning vragen, in het bijzonder voor de studenten die het vak natuurkunde en/of biologie niet op examenniveau vmbo-t hebben gevolgd.

Meer informatie en onderwijsleermiddelen

De website www.goedvoorbereidnaardepabo.nl biedt informatie over het ondersteuningsaanbod voor studenten die door willen stromen naar de pabo. Op deze site zijn ook studiematerialen te vinden zoals syllabi, opdrachten en voorbeeldtoetsen.

Toetsing en afsluiting

Het verdient voorkeur het keuzedeel in samenspraak met een pabo af te sluiten met de landelijke toelatingstoets.

Relevantie van het keuzedeel

Dit keuzedeel is gericht op doorstroom naar de Pabo.

Dit keuzedeel biedt studenten die door willen stromen naar de pabo, maar die niet aan de instroomeis voor aardrijkskunde voldoen, een voorbereiding op de landelijke toelatingstoets pabo aardrijkskunde.

Beschrijving van het keuzedeel

D1: Instroom pabo aardrijkskunde

Dit keuzedeel bevat de instroom eisen 'aardrijkskunde' die gelden voor toelating die tot de pabo. Het keuzedeel bereidt de student voor op de landelijke ingangstoets pabo aardrijkskunde.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Doorstroom

Verbrekend

2. Uitwerking

D1-K1: Instroom pabo

Complexiteit

De student verwerft vakspecifieke kennis en vakgebonden vaardigheden van het vak aardrijkskunde. Complicerend is dat de kennis en vaardigheden in het algemeen beperkt of soms niet aansluiten op het niveau van de vooropleiding van de student.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De student verwerft vakspecifieke kennis en vakgebonden vaardigheden onder regie van een docent. De student is verantwoordelijk voor een zelfstandige verwerking van de aangeboden kennis en de zelfstandige uitvoering van studieopdrachten, al dan niet in samenwerking met medestudenten.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van het kernthema 'Aarde, klimaat en landschap'
- heeft kennis van het kernthema 'Bevolking en ruimte'
- heeft kennis van het kernthema 'Bestaansmiddelen'
- heeft kennis van het kernthema 'Arm en rijk'
- heeft kennis van het kernthema 'Grenzen en identiteit'
- heeft kennis van het kernthema 'Krachten der aarde'
- heeft kennis van het kernthema 'Bronnen van energie'
- heeft kennis van het kernthema 'Water'

- kan vakspecifieke vaardigheden aardrijkskunde toepassen: hij:
- kan geografische vragen waarbij gebiedskenmerken belangrijk zijn herkennen en beantwoorden (beschrijvende, verklarende, waarderende, oplossende en voorspellende vragen) (vakgebonden vaardigheid A1.1)
- kan verschijnselen en gebieden vergelijken in ruimte en tijd (vakgebonden vaardigheid A2.1)
- kan relaties leggen binnen een gebied en tussen gebieden (vakgebonden vaardigheid A2.2)
- kan verschijnselen en gebieden vanuit verschillende perspectieven beschrijven en verklaren (natuurlijke, economische, sociaal-culturele, politieke dimensie) (vakgebonden vaardigheid A2.3)
- kan verschijnselen en gebieden op verschillende schaalniveaus beschrijven en verklaren (eigen omgeving, Nederland, Europa en de wereld) (vakgebonden vaardigheid A2.4)
- kan verschijnselen en gebieden beschrijven en verklaren door relaties te leggen tussen het bijzondere en algemene (vakgebonden vaardigheid A2.5)
- kan verschijnselen en gebieden in hun geografische context plaatsen (vakgebonden vaardigheid A2.6)
- kan een (digitale) kaart selecteren en lezen als informatiebron op basis van titel, legenda, schaal, windroos, kaartsoort en kaarttype (kaartselectie, kaartlezen, atlas, digitale interactieve kaart) (vakgebonden vaardigheid A3.1)
- kan patronen in een gebied op een (digitale) kaart beschrijven (kaartanalyse) (vakgebonden vaardigheid A3.2)
- kan op een (digitale) kaart patronen in een gebied verklaren met algemene geografische kennis. (kaartinterpretatie) (vakgebonden vaardigheid A3.3)
- kan een eenvoudig geografisch onderzoek doen met geografische data en geografische hulpmiddelen en daaruit conclusies trekken (klimaatgrafiek, bevolkingspiramide, bodemprofiel, dwarsdoorsnede, atlas, veldwerk, (digitale) kaart, foto, GPS, GIS) (vakgebonden vaardigheid A3.4)
- kan de positie van de aarde ten opzichte van de zon toelichten (B.1.1)
- kan spreiding en kenmerken van hoofdklimaten op aarde beschrijven (B.1.2)
- kan de ligging van een klimaat verklaren (B.1.3)
- kan aan de hand van een kaartbeeld van de wereld de ligging van de hoofdklimaten aanwijzen (B.1.4) Kaart: Klimaten wereld en vegetatiezones
- kan klimaatverandering en de gevolgen daarvan beschrijven (B.1.5)
- kan de elementen van het weer beschrijven en weersveranderingen verklaren (B.1.6)
- kan de ligging en kenmerken van Nederlandse landschappen beschrijven (B.1.7)
- kan de ontstaanswijze van het Nederlandse landschappen verklaren (B.1.8)
- kan aan de hand van een kaartbeeld de spreiding van en het grondgebruik in (cultuur)landschappen in Nederland toelichten (B.1.9) Kaart: (Cultuur)landschappen Nederland
- kan de bevolkingsspreiding in Nederland, Europa en de wereld beschrijven en verklaren (B.2.1) Kaarten: Bevolkingsspreiding/dichtheid Nederland, Bevolkingsspreiding/dichtheid Europa, Bevolkingsspreiding/dichtheid wereld
- kan ontwikkelingen in de bevolking in Nederland, Europa en de wereld beschrijven en verklaren (B.2.2)
- kan het proces van de groei van steden beschrijven en verklaren. (B.2.3)
- kan oorzaken en gevolgen van huidige stedelijke problematiek onderscheiden (B.2.4)

- kan economische sectoren en hun verspreiding en kenmerken beschrijven (B.3.1)
- aan de hand van een kaartbeeld van Nederland en de wereld belangrijke economische gebieden aangeven (B.3.2)
- kan het proces van globalisering en de gevolgen voor verschillende gebieden toelichten (B.3.3)
- kan kenmerken van meer en minder ontwikkelde gebieden en de situatie van bewoners in die gebieden beschrijven en verklaren (B.4.1) Kaart: Arme en rijke landen
- kan verschillende soorten grenzen beschrijven (B.5.1)
- kan de relatie tussen grenzen en identiteit verklaren (B.5.2)
- kan het ontstaan, de doelstellingen, de namen en de ligging van de belangrijkste landen van de Europese Unie beschrijven (B.5.3)
- kan de spreiding van wereldgodsdiensten en belangrijke taalgebieden op een wereldkaart beschrijven (B.5.4) Kaart: Taalgebieden wereld
- kan de landschapsvormende werking van endogene krachten beschrijven en verklaren (B.6.1)
- kan de landschapsvormende werking van exogene krachten beschrijven en verklaren (B.6.2)
- kan natuurrampen beschrijven en verklaren en maatregelen noemen om schade te beperken (B.6.3)
- kan verbanden leggen tussen plaattektoniek, hooggebergte en endogene verschijnselen op de wereldkaart (B.6.4) Kaart: Plaattektoniek/reliëf wereld
- kan soorten energiebronnen beschrijven (B.7.1)
- kan het verband aangeven tussen welvaart, welzijn en energieverbruik in Nederland en wereldwijd (B.7.2)
- kan de verschillende fasen van de waterkringloop beschrijven en verklaren (B.8.1)
- kan waterverdeling tussen zoet en zout water in Nederland en in de wereld op hoofdlijnen beschrijven (B.8.2)
- kan ruimtelijke maatregelen, met name in Nederland, om het overstromingsrisico als gevolg zeespiegelstijging laag te houden, beschrijven en verklaren (B.8.3)
- kan ruimtelijke maatregelen, met name in Nederland, het overstromingsrisico bij rivieren laag te houden, beschrijven en verklaren (B.8.4)
- kan aangeven wat het belang is van schoon water voor de kwaliteit van leven van mensen (B.8.5)